

12927

23.

31

DISPUTATIO FEUDALIS

PRIMA, 1610 3
De

ORIGINE FEUDORUM ET IURIS FEUDARII

auctoritate, deque cognatis & definitione eorundem;

QUAM

D. O. M. A.

SUB PRÆSIDIO

CONSULTISSIMI VIRI,

LUCÆ BEKMANNI, J. U. D.

& Professoris in Electorali Academia VVittebergensi publici, ibidemque Consistorij Ecclesiastici & Scabinatus, Dicasteriorum verò per inferiorem Lusatiam Regij, & per Saxoniam Electoralis Assessoris, Domini Præceptoris sui summè observandi;

Ex prælectionibus ejusdem tractationum Feudalium conformatam publico examini subicit

VALENTINUS MELASIUS

Brennopolitanus, LL. Studiosus.

Ad diem 7. Septembris, horis locog₃ consuetis.

VVITEBERGÆ, Typis Martini Henckelij, Anno 1610.

REVERENDISSIMIS, VERAE NOBILITATIS
INSIGNIBUS ET SPLENDORE, ERUDITIONE, PIETATE,
SAPIENTIA, PRUDENTIA, AUCTORITATE,
OMNIUMQUE VIRTUTUM ΕΥΡΥΤΕΛΕΩΣ ΕΜΙΝΕΝ-
TISSIMIS VIRIS

Dn. JOHANNI LÖSERO in Pretsch/
CATHEDRALIS ECCLESIAE NAUMBURGENSIS
Praeposito, nec non Misnienfis Decano, Serenissimi Electoris Sa-
xoniae Marefcallo hereditario, & Confiliario
primario, &c.

Dn. LUDOVICO à LOCHOV, SUPE-
RIORIS CATHEDRAE IN ARCHIEPISCOPATU
Magdeburgenfi Decano vigilantiffimo, &c.

Dn. VVICHARDO à Bredow / IBIDEM
SENIORI OPTIME MERITO, &c.

Dn. CHRISTOPHORO ab Hünifen / IN
EADEM ARCHIEPISCOPATUS MAGDEBUR-
genfis Cathedra Canonico digniffimo, &c.

Dn. VVILHELMO LOSERO HERE-
DITARIO IN LEUPENITZ, &c.

E T

Dn. VVOLFGANGO RUDOLPHO von Ende /
HEREDITARIO IN SCHEPLIN, &c. EQUITIBUS
Electoris Saxoniae strenuis:

Domini Mecanatus, Fautoribus & Patronis fuis omni ob-
fervantiae genere colendiffimis:

DAT, DICAT, DEDICAT, CONSECRAT

Valentinus Melafius, LL. Studiofus,

THESIS PRIMA.

Principiis & principiorum cognatis rectè sit progressus in legitima qualibet de re quapiam institutione: (a) Ideoque convenienter prima de jure feudario συζητησις nostra ab iis quæ τῶν πρώτων loco ad idem jus pertineant, unà cum ejus definitione, eò quòd definitio sit ἀποδείξις δεξιή, omnis fermè cognitionis origo, & amplissimum scientiæ principium, eâque tum ὀνοματώδῃ tum ἐπιώδῃ procedit, rem veluti à capite arcessens.

a) arg. pr. l. juri. I. ff. de I. & I. arg. l. facturus. I. ff. de O. I. Arist. 4. Phil. c. 1. Cic. pro Cluent.

II.

Primum itaque de origine & ipsorum feudorum, & juris de iis constituti, ejusque auctoritate dispiciamus. Origo autem ipsorum feudorum nativa & primogenea vel est ex aliquo jure, vel à certa quadam gente. Si de jure quaeritur, in promptu est, ut dicamus, ipsa feuda ex jure gentium originem trahere, cum ex eo dominationes & veræ servitutes ortæ agnoscantur.

l. ex hoc jure. s. ff. de I. & I. l. quarundam I. in pr. ff. de acquir. ver. dom. §. singularum. I. I. de rer. divis. Steph. Forcat. de Feud. cap. 1. n. 10.

III.

A qua verò gente ipsorum feudorum sit origo, varia est variantium DD. contentio: Quidam enim ea ab antiquis Romanorum temporibus & à primordio Reipub. Romanæ repetunt, qui rursus in diversas abeunt sententias; alii namque eorum ipsa feuda à clientelis; (a) alii à militiis; (b) alii à fundis limitancis; (c) alii denique ab hominibus, id est ser-

A 2

vis Ro,

Borcholt. de feud. c. 2. n. 12. e) Ferrar. Montan. lib. 1. de feud. c. 1. Vult. lib. 1. c. 1. num. 14. f) Petr. Heig. p. 1. q. 1. n. 28. & seqq. mult. Rosenth. c. 1. concl. 7. lit. d. Intrig. q. 3. nu. 20. Ritterhus. lib. 1. part. feudat. c. 1. q. 3. Gadd. disp. feud. 1. th. 5. lit. f. Guerr. Pis. Soac. in pralud. feud. c. 4. n. 21. Molina. in consuet. Paris. t. 1. n. 26. Pruckman. consil. 50. nu. 128. Hottom. de feud. disput. 1. c. 2. Duar. c. 3. n. 4. VVes. c. 3. num. 2. Nicol. Mozz. de feud. t. 1. n. 31. Mar. Frecc. in com. feud. t. de ong. feud. n. 12, & 28. Eguinar. Baro ad Obert. Ortens. de benefic. t. 1. Andr. Facchin. lib. 7. contr. c. 10.

I V.

Ergo re nata, id est, ipsis feudis jam ortis & inventis leges & jura de iis dari necessum fuit, quibus vel acquirerentur, vel conservarentur, vel rursus amitterentur. (a) Jus autem illud non uno statim eodemque temporis momento exerevit, nec convocato populo lege lata, nec Constitutionib. Imp. primitus constitutum est; sed tractu quodam temporis usu & moribus pedetentim Gothicis illis & Germanico-Longobardicis gentibus innotuit, adeoque ipsorum mentibus sparsim insitum est, donec tandem ab ejus peritis ad comunem omnium usum in ordinem & memorie causa in scripturam, & quidem iustum illud volumen, quod hodie omnium manibus teritur, redactum & collectum sit, (b) & ut jus non scriptum eoque pars juris civilis (c) vim atque vigorem legis obtinuerit. (d)

a) l. totum. 41. ff. de ll. §. summa. 1. §. sequens. 2. & §. adipiscenda. 3. l. de Interdict. b) arg. c. 1. §. 1. qui feuda dare poss. Mozz. de orig. feud. n. 34. Schrad. p. 2. c. 1. nu. 2. Rosenth. p. 1. c. 1. conclus. 7. lit. d. Iul. Clar. in §. feudum. q. 1. Vult. lib. 1. de feud. c. 1. n. 1. Mar. Frecc. in pr. lib. 1. de orig. feud. n. 4, 5, 6, & 82. Zas. in epit. feud. p. 1. in pr. Iason. in usib. feudor. n. 33, 34. Br. in l. juris gentium. §. quinimo nu. 19. ff. de pact. Intrig. q. 3. n. 20. Molin. in consuetud. Paris. t. 1. in pr. nu. 1. & seq. Isern. in proem. feud. q. 4: & ea est consuetudinum morumque natura,

ut initio lateant, vires vero acquirant eundo, & vix nisi adoleverint sentiantur arg. l. si arbiter. 28. ff. de probat: Francisc. Connan. lib. 1. com. c. 10. n. 5. Ves. in parat. ff. de ll. n. 8. Bodin. de Repub. lib. 2. c. 6. c) § constat. 3. I. de I. n. g. & c. l. jus civile. 6. §. hoc igitur. ff. de I. & I. d) §. sine scripto. 9. I. de I. n. g. & c. l. 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40. ff. de ll. l. leges 3. C. qua sit long. consuet. quid? quod ipsa leges per consuetudinem abrogentur l. de quib. 32. ff. de ll. l. I. C. qua sit long. cons. ejusq; si non major quam ipsius principis Pet. Heig. p. 1. q. 1. n. 90. & seqq. certe aequalis ipsi sit potestas arg. l. Consuetudinis. 2. C. qua sit long. Consuet. d. l. de quibus 32. ff. de ll. arg. l. si servus. 27. §. hujus 4. ff. ad L. A. P. Heig. d. q. n. 94.

V.

Quinam illi periti fuerint, qui jus nostrum Feudale, quod adhuc Consuetudinū feudalium nomine venit, conscribere, non inter omnes constat. Alii namq; Obertū de Orto & Gerhardum Nigrum seu Capagistam, utrumq; consules Mediolanenses sub FRIDERICO I. Imp. (a) id præstitisse statuunt; (b) Alii solum Obertum de Orto compilatorem laudant; (c) Alii jus nostrum feudale esse rapsodiam quandam, ex variis libris studiosorum, in foro Mediolanensium versantium, Consutam putant; (d) Nos verò harum opinionum nullam exactè & per omnia probantes hanc propugnamus sententiam: primum consuetudinum feudalium librum, qui ab articulo: de his qui feuda dare possunt, &c. usq; ad titulum de feudi cognitione porrigitur, unius quidem ejusdemq; certi auctoris esse; an verò solius sit Gerhardi, in medio esse, (e) credere tamē hoc licere cum Cujacio: (f) Secundum librum, qui à t. de feudi cognitione, usque ad t. in quibus causis feudum amittatur; ut & tertium, qui causas feudi amittendi continet, & duob. illis tt. In quib. caus. feud. amitt. & quæ fuit prima caus. benefic. amitt. terminatur, esse solius Oberti de Orto. (g) Quartum deniq; librum rapsodiam esse incerti cujusdam auctoris vel à pluribus ex variis perito-

perito-

peritorum consuetudinum feudalium sententiis confarci-
natam, cui Hugolinus Imp. Conradi, Hinrici, Lotharii &
Friderici I. & II. varias constitutiones adiecit, Odofredo te-
ste, quas Cujac. peculiari libro eoq; quinto conclusit. Ita
constat etiam de origine juris feudalis.

a) *Otto Frisingens. lib. 2. c. 12.* b) *Bl. in pralud. feudor. n. 3.*
Matth. de Afflictis n. 10. Ifern. n. 17. Iason. nu. 1. Morz. de orig.
feud. n. 33. Schneid. p. 1. n. 1. Vult. c. 1. n. 4. Borch. c. 2. num. 8.
c) *Carol. Molin. in consuet. Parisiens. t. 1. n. 46. per pr. c. de feudi*
cognit. & pr. in quib. caus. feud. amit. d) *Duar. in com. feudor.*
c. 1. c) per pr. t. Episc. vel Abbat. vel Abbatis. feud. dar. non pos.
& per pr. c. un. constit. feudal. Dom. Lothar. & c. & c. 2. de his qui
feud. dar. pos. & c. un. §. 1. de feud. dat. in vic. L. com. ubi nullius
collega meminit, sed tantum certarum constitutionum auctores ex-
primit. e) *Cujac. in proleg. lib. 1. feud. per c. similiter 3. & c. si-*
militer pen. de cap. qui Cur. ven. ubi sententia c. 1. §. fin. de success.
feudi & c. un. de feud. dat. in vic. L. Com. Gerharo tribuitur.
g) *quia sunt epistola Obert. de Ort. ad filium Anselmum scripta pr.*
t. de feud. cogn. & pr. t. in quib. caus. feud. amit.

V I.

Hoc jus feudale ita à suis artificibus compilatum an au-
toritatem & potestatem legis habeat, ut pro lege scripta
possit observari? quidam ambigunt; (a) nec minus alii flu-
ctuant, utrum pro jure communi scripto etiam sit reputan-
dum? (b) Nos id, quod explorata veritas fatetur, proban-
tes, utrumq; arctè tenemus omninoq; defendimus: Illud
quidem cum DD. subtilissimè per contraria eundo rem to-
tam decidentibus, atque ab radicibus omnes eorum, quæ in
contrarium objectantur argumentorum, fibras elidentibus,
(c) ad hos quia usus morumque populi & consuetudinum ea-
dem cum lege scripta est auctoritas; (d) ipsæ autem primæ
feudorum consuetudines ex usu & moribus populi deductæ
perhibentur; (e) Hoc, quia ab ipsis Imp. Rom. confirma-
tum;

fol. 1. q. feud. 4.
de Oberli de Orio,
igi seu Capafish,
con den darg wostum
iunb, tanquam piva,
mim as fionit, in
tute q' una legum as
vnt d' b' b' r' s' p'
legi condende est de
p'ncipam in regum
legi condende est de
p'ncipam in regum
Ego & per publica
ta de bel demon h'ay l.
mand p'ncip. 1. 15.
Secreti in q'unt inerte
in bel p'ncipam, q' non aut
m' d' h'ay r'one p'ncipam
n. c. p'ncipam d' h'ay coll
p'ncipam 2. q. 3. ubi dicit
tunc se mentis Gratiane
cimo, quod decisionel
p'ncipam r'one non in
diuntia Palea: q' r'one
vnt legi condende.
p'ncipam h'ay longi s'
vnt p'ncipam d' h'ay
ndi actum p'ncipam f. in l. f.
p'ncipam. Et in l. c. de
n alien. s'q' p'ncipam legi
p'ncipam negit.
legi condende d' h'ay
p'ncipam in regum
p'ncipam L. 2. q. 1. de O.
vnt r'one p'ncipam in regum
p'ncipam, o' p'ncipam
e' h'ay. q' p'ncipam in l.
vnt r'one p'ncipam h'ay
m' h'ay p'ncipam p'ncipam.

eum, (f) & in decidendis controversiis feudalibus receptum, coque ultra memoriam & tempus, quod instar privilegii est, approbatum & veluti praescriptum, immo vero ipsi Corpori juris insertum est, (g) ut in vulgari loquendi usu consuetudinum feudalium nomine veniat; adde quod ejus decisiones ipsi pontifices Romani sint secuti, coque expressè illud approbarint. (h)

a) Hostiens. in sum. de immunit. eccles. §. in quantum. Bel- lam. cons. 48. b) Car. Molin. in pr. de feud. num. 100. vers. tum ut patet & c. eò quod ejusdem auctoritatis non sit, ut innui putat in c. 2. in fin. de his qui feud. dar. poss. c. 1. in pr. de alien. feud. c. 1. §. fin. ibi: Secundum morem Mediolanens. & c. si de invest. int. dom. & Vas. lis or. c. 2. ibi: Mediolanens. & Trinonnens. de feud. dat. in vic. L. com. reprob. & expressè in C. un. de feud. cog. cum similibus. c) Curt. jun. de feud. q. 1. per tot. Laurent. Sylvan. de feud. recognit. q. 1. per tot. Ludolph. Schrad. de feud. p. 1. q. 1. per tot. N. Intrig. de feud. q. 4. per tot. adeò ut vim & auctoritatem etiam juris communis habeant Intrig. d. q. 4. num. 27. d) l. de quib. 32. cum seqq. ff. de ll. t. t. C. qua sit long. cons. junct a lit. d. supr. th. 4. e) ab Ifern. in proem. feud. q. 4. Alvarott. in pralud. q. 7. Nic. Mozz. de orig. feud. nu. 34. Mar. Frecc. de orig. feud. in fin. Zas. in epit. feudal. p. 1. in pr. Molina. in cons. Paris. t. 1. in pr. n. 1. & seqq. Iul. Clar. in §. feudum. q. 1. Vult. de feud. c. 1. num. 1. Frid. Pruckman. cons. 32. num. 93. f) utpotè à Frid. 3. Rom. Imp. ad preces Bononiens. collegij. Holoand. in p'fat. Novell. P. Heig. ad §. quorum. 1. vers. omnes populi. nu. 17. p'fat. iust. Duar. de feud. c. 1. n. 1. Mozz. de orig. feud. n. 34. Schneid. p. 1. n. 3 g) Schrad. p. 2. p. 5. principal. Sect. 3. num. 123. & seqq. Sonsbec. p. 1. de feud. n. 22. Guid. Pap. decis. delphin. q. 297. h) c. noxit. vers. non enim intendimus judicare. extr. de judic. ubi Pontif. Rom. secundum jus commune inter duos Vasallos de feudo contententes ipsum dominum feudi judicem esse asserit; at verò hoc non alibi, quam in usib. feud. in C. insuper si filius. 2. §. praeterea si inter.

inter. de prob. feud. alien. per Frid. habetur. Item c. ceterum. Extr. eod. c. qua in eccles. Ex. de constit. c. ad aures. c. in quibusdam. c. gravem extr. de paen. c. verum. c. extranmissa. extr. de foro Compet. cum similibus qua allegat Sonsbec. p. 1. n. 26. & Laur. Sylv. de feud. recog. q. 1. n. 3.

VII.

Ex quo relinquitur, consuetudines feudales, quamvis olim & primis temporibus tantum in solo Longobardico & Mediolanensi vicinisque locis auctoritatem habuerint; hodie tamen in omnibus omnino Imperij hodierni Germanico-Romani provinciis, quatenus iis certis quibusdam in locis vel contrariis legibus vel constitutionibus principum vel moribus derogatum non est, (a) æque ac jus commune vigorem legis obtinere, iisque Imperii subjectos ligari, non ex aliqua Imp. expressa sanctione; sed saltem tacita principum & Impp. approbatione, & diuturno usu & consensu populi. (b)

a) *c. novit. vers. nam intendimus. Ex. de judic. b) Sonsbec. de feud. p. 1. num. 22. Petr. Raven. in prelud. feud. nu. 2. Guid. Pap. q. 297. n. 1. Intrig. q. 4. n. 38. & seqq. Rosenth. p. 1. concl. 9. per tot. Ifern. in prelud. feudor. n. 24. & seq. Præpos. nu. 7. Afflict. n. 9. & seq. Iul. Clar. in §. feud. q. 3. Jacob. de Belvis. inc. 1. §. fin. de his qui feud. dar. poss. Borch. de feud. c. 2. n. 10. Vult. de feud. c. 1. n. 5. Quinimo apud alias etiam gentes extra Imperium Romano-Germanicum easdem observari, ut in Italia Guid. Pap. decis. Gratianop. 180. Boër. in consuet. Bituric. de feud. §. 3. gl. 1. VVes. in proem. n. 4; & in Gallia, ita tamen ut ne cum Gallorum legibus & moribus pugnent Cujac. in com. de feud. in pr. Rosenth. c. 1. concl. 9. n. 2. lit. e. cum ibi allegatis, auctores sunt.*

VIII.

Ligat itaq; jus nostrum feudale omnes omnino Imperio Germanico-Romano subjectos; ut verò hi duum sunt generum: alterius clerici, qui & ecclesiastici dicuntur, alterius Laici, quos seculares, interdum etiam privatos appellamus:

B

lamus:

negotia illa nō feudalia cognationem vel affinitate aliquam
cum feudis habeant, ut sunt emphyteufis, fidei commissum
& similia, & argumentum à feudis ad huiusmodi negotia, nō
repugnante speciali eorum natura & ratione, commodè fiat?
aut nullam prorsus cognationem cum iis habeant? ad illo-
rū utiq; decisionem sufficiunt feuda, (d) ad horum verò, cum
jura sint propria & specialia, (e) non sunt trahenda; quippe
quod si feuda aliqua ratione naturali, quæ decisioni sufficere
possit, nitantur, magis eâ, quam vigore & auctoritate ipsorū
feudorum decidatur, (f) quamvis interim non minus ut sa-
piens aliquod Philosophi morale apposite allegentur. Huc
usque de auctoritate juris nostri feudalis.

a) ut notat Rosenth. c. 1. concl. 10. n. 2. lit. B. Intrig. q. 11. n. 4. &
seqq. Fr. Curt. jun. p. 1. q. 3. & conf. 6. n. 15. ubi dicit hanc esse opin.
com. Br. in l. ut jurisjuran. §. si liberi. n. 5. ff. de oper. libert. Borch. lib.
I. c. 2. n. 31. & seq. Vult. lib. 1. c. 1. n. 9. b) Intrig. d. q. 11. n. 13. & ibi
allegati. c) Rosenth. d. concl. 10. n. 3. lit. c. & ab eo alleg. d) Eberhar.
in top. in loc. à feud. ad emphyt. n. 40. Mol. in consuet. Paris. §. 1. gl. 5.
n. 71. e) l. jus sing. 16. ff. de ll. cum q. sint stricti juris Octav. Cachet.
decis. pedemont. 3. n. 14. f) arg. l. quod contra rationē 14. ff. de ll. arg.
l. rei jud. 15. & l. cum mulier. 47. ff. solut. matrim. l. his solis. 7. C. de
revocan. don. ratio enim naturalis quæ legis habet l. cum rat. in pr. &
ibi Alber. ff. de bon. dam. nec est major aut certior ratio in mundo. Bl.
in l. quoties. C. de suis & legit. idem est, quod ipsa naturalis justitia
quæ per se sufficit l. scire oportet. 13. §. si enim 7. ff. de excus. tutor. &
ob id rationabile aliquod dictum ita debet movere judicem, ut lex i-
psa Andr. de Ifern. in pralud. feud. n. 28. Et legem querere ubi est na-
turalis ratio, infirmitas est intellectus, ut post Aristot. tradit Socin.
jun. cons. 61. n. 43. lib. 2. Tiraquel. in tr. cessante caus. in 1. limitat.
n. 67. cum seqq. & ad naturalem rationem recurrendū est, cum lex
legis est dubius, l. scire oportet. 13. §. aliud. 2. vers. sed si maximè
ff. de excus. tutor. Matth. de Afflict. in constit. Neapol. rubr. 11.
num. 17. lib. 1.

si fuerit ratio bilis & legitime in legem: Unde
si in rebus contrahitis ista sunt politica, ratione
non derogare potest. Itz, hoc in rebus cum qd
est contra rationem: & non legem. In hanc sententiam
ratione ubiq; legitime Ergo de ratione non
omnis nō obstringit

episcopus ad translationem sibi parvam. in istis non habet
de off. legat. sine consensu & ministerio a mari
sine ministerio a mari
res vel personarum in verb
conventionis melior
ante oia, de pact. 2. m
4. l. q. in ratione de l.
obtinere. & in fine
l. si non ratio est, ut d
F. l. in hac legem. qm
l. in q. d. ubi dicitur est
et ex parte. aliter
ratio n. via legis.
imò in re l. 2. §. cum
quodammodo consensum ab
usq; allegari p. qd
debitur erit, quoniam
cognat em feudat. l. r.
naten si via legis
ipso legis l. r.
prohi abrog. ratione
et. quoniam est ratio
liber n. feudorum est
de ratione approbata.
proferri videntur sibi
ratione in q. d. n. b.
& sine veritate

Quocirca primariò & principaliter jus feudale vires suas exerit in negotiis feudalibus, in quibus decidendis, quo ordine procedendum dispiciamus. Primò omnium itaque regula quasi regia, marmorea & nervum habens, ut inquit Curtius Senior, (a) observanda est: In primis nempe tenorem (id est pacta & conditiones à domino in Concessione beneficii adjectæ) investiturarum inspiciendum esse. (b) Etenim licet feuda ex juris nostri scripti feudarii forma & lege specialem indolem & qualitatem in prima generatione veluti innatam habeant, (c) adhuc tamen per pacta ficticiam quandam assumunt formam, quæ & naturæ feudi, & tam consuetudini provinciali seu speciali, quàm juri scripto derogat, adeo ut ab ea quam maximè feuda dependeant. (d) & pacta investituris feudorum adjecta jure feudorum sint potiora, (e) iisque neglectis omnia corruant, (f) eò quòd pactorum ea sit natura, ut omni contractui & negotio formam dent specialem, negotia informant & reformant, eorundemque naturæ derogent. (g)

a) *conf. 48. n. 15.* b) *quæ firmatur inc. 1. ibi: nisi facta fuerit eo pacto investitura, de frat. de nov. benef. invest. c. un. ibi: propter naturam investitura, de duob. frat. à cap. invest. Schenk. ad d. c. 1. n. 8. Fr. Pruckman. Consil. 2. n. 197, & 301. ibiq; allegati. Pistor. lib. 2. q. 3. n. 35. & alibi.* c) *Fabius de Anna Consil. 39. num. 53. arg. c. 1. §. præterea, quid sit investit: d) Boër ad Consu. Bitur. t. 4. §. 5. gl. 1. Cassan. ad Consuet. Burgund. rubr. 3. §. 7. circa pr. Intrig. q. 10. n. 35. Oldrad. Consil. 234. num. 2. Iason. in prelud. feud. n. 98. & Consil. 17. n. 6. vol. 3. Roland. Consil. 96. n. 46, 47. e) Frid. Pruckman. d. Cons. 2. nu. 198. Hart. Pistor. q. 1. n. 4. & q. 3. n. 36. lib. 2. f) Barthol. Camerar. in C. Imperialem p. 217. de prob. feud. alien. per Frid. Rosenth. c. 1. Concl. 12. n. 1. & ibi allegati sub lit. A. g) l. 1. §. si convenit. 6. ff. de positi. l. semper in stipulation. b. ff. de Reg. Jur.*

Hæc

X I.

Hæc regula tam firma est, ut etiam ad subfeuda extendatur & exporrigatur, eoq; subinfeudatio in dubio iisdem legibus, qualitatibus, natura, conditionibus & pactis facta censeatur, quibus subinfeudans à domino suo feudum habeat; (a) proinde etiam in subfeudationibus ante omnia tenor investituræ principalis inspiciatur, & si dubia, obscura, aut ambigua sit investitura, interpretationem recipiat ex natura feudi principalis; (b) unde regula: subfeudum semper sequitur naturam sui principalis. (c)

a) c. 1. § profecto. de L. Corrad. C. clientulus. de alien. feud. Matth. de Afflict. decis. 227. n. 112. Avarott. in d. §. profecto. n. 1. de L. Corrad. Bl. inc. 1. in. pr. col. 4. de cap. qui cur. vend. Vult. c. 10. n. 20. vers. ceterum subinfeudatio. Rosenth. c. 9. membr. 1. concl. 43. n. 4. & ibi allegati sub lit. H. b) Menoch. Conf. 148. nu. 12. usq; ad 26. c) Menoch. Conf. 104. n. 9. & d. Consil. 148. nu. 24. Riminal. Iun. Consil. 6. n. 132. & Consil. 18. n. 2. vol. 1. Castr. Consil. 164. col. 1. vol. 2. Dec. Conf. 389. n. 7. Loffred. Conf. 39. num. 33. Mol. ad Conf. par. 1. §. 10. num. 19.

X II.

Deinde si controversia feudi ex investitura decidi non possit, tum consuetudines locorum attendendæ sunt. (a) Etenim consuetudines nostræ feudariæ scriptæ jus feudale commune inter omnes quidem constituunt; (b) attamen, quia secundum vulgatam regulam: generi per speciem in toto jure derogatur, illud quod ad speciem directum est, ut consuetudines locorum, potissimum habeatur. (c) Itaque si consuetudines locorum in decisionibus feudalibus prævaleant, quæritur quid fiet, si loca sint diversa, ut alibi curia Domini sit, alibi feudum, cujus loci consuetudines tunc prærogativam habeant? utiq; loci, ubi feudum situm est, consuetudines obtinebunt. (d)

B S

a) id

a) id quod satis perspicue tradit Vlp. in l. semper in stipulationibus. 34. ff. de R. I. b) Guid. Pap. decis. 297. & suprath. 6. 7. c) l. in toto. 80. ff. de R. I. c. generali. 34. Ex. de R. I. in 6. l. servus 90. §. fin. in fin. ff. de legat. 3. l. sanctio. 41. ff. de penis. Siquidem juris civilis auctores morem & Consuetudines patrifamilias aut regionis in ambiguis aut obscuris potius considerant l. quod si nolit. 31. §. qui assidua. 20. ibi. eaq. sunt moris. ff. de edil. edict. l. si fundus. 6. ff. de edict. l. cum vel in rem. 6. in fin. pr. & l. qui semisses. 13. §. fin. ff. de usur. l. si servus 20. §. si numerus fin. de legat. 1. l. numinis. 7. §. de legat. 3. l. si prius. 17. §. 1. de aq. & aq. pluv. arc. l. circa. 19. C. de loc. & Conduct. d) Schneid. de feud. P. 1. n. 12. VVes. Conf. 30 n. 12. lib. 1.

XIII.

Tertio loco, si quaestio feudi in Controversiam fuerit vocata, ante post tenorem investituræ, itemq; consuetudines loci speciales prius pro decisione ejus ex jure Romano, an ex jure feudario nostro scripto argumenta petenda? certe antequam ex jure Romano argumenta petamus, quaestio feudalis controversa ex jure feudario nostro scripto tanquam Communi decidenda est; (a) Quod si expressus textus Juris feudarii deficit, ne tunc quidem ad jus Romanum confestim est decurrendum; sed quarto loco ratio juris feudarii expressa expendenda est, ut, si eâ controversia de feudo mota decidi possit, à jure Romano tam diu abstinamus, (b) cum ratio nihil aliud sit, quam ipsa lex, quin & anima legis (c) ut proinde ubi legis ratio est, ibi lex ipsa seu jus deficere non dicatur. (d).

a) c. 1. vers. legibus autem Romanis. de feud. cog. & ibi F F Com. nec ullus videtur dissentire. b) Rosenth. c. 1. Concl. 15. n. 2. ubi hoc exemplis similib. ostendit à n. 4. usq; ad 15. cn) ca. consuetudo. dist. 1. c. erit. dist. 4. c. sedulo. dist. 38. c. intelligentia. Ex. de V. S. l. scire oportet. §. scire. 18. ff. de excus. tut. l. adigere. 6. §. quamvis. 2. ff. de jur. Patron. l. nominis. 6. §. verbum. 1. l. à Titio. 108. ff. de V. o. l. nomen. 34. §. fin. ff. de legat. 3. l. emtor. 47. §. Lucius. 1. in fin. ff. de pact. l. in fidei commissum. 3. §. cum Poliodius. 3. ff. de usur. l. his solis. 7. in fin.

C. d

C. de revoc. donat. d) Iason in l. quamvis. n. 7. ff. de in jus voc. Rosenth.
th. d. c. 1. Conc. 15. n. 2. & ibi allegati sub lit. B.

XIV.

Quinto demum loco, si nec ratio Juris feudarii expres-
sa sit, petenda est decisio ex jure Romano, (a) ut pote quod
proximum est Juri consuetudinario feudali, & propterea ad
id prius recurrendum. (b) Quia verò jus Romanum est du-
plex: Jus civile Romanum in specie ita dictum, & Jus ponti-
ficum: Canonicum, quæstionis erit: Si Jus civile Romanum
â jure Canonico discrepet, quò potius Confugiendum, & ex
quo decisio quæstionis feudalis petenda? Sanè in hujus et-
jam quæstionis decisione FF. in diversas abeunt sententias;
Quidam enim Jus civile Canonico simpliciter præferunt:
(c) Quidam contra juri civili Jus Canonicum: (d) Quidam
distinctione hunc conflictû conciliare conantur, ratum ha-
bentes, ut in foro quidem civili, puta terris Imperii & foro
seculari, Jus civile; at in foro ecclesiastico & terris ecclesiæ
subjectis Jus Canonicum in hac discrepantia sequamur: (e)
Nostra est sententia: deficiente expresso Jure feudario, ejusq;
ratione, Jus civile esse spectandum, & in decisionibus feuda-
libus juri Canonico præferendum; (f) nisi Controversia feu-
dalis concernat peccatum, & de eo vel ratione juramenti
vitando agat; (g) aut Jus Canonicum sit admodum perspi-
cuum & clarum, jus verò civile prorsus obscurum atq; in-
certum; (h) aut in conflictu juris civilis & Canonici negotia
processum judicarium concernant, (i) in his Casibus omni-
no prævalet Jus Canonicum.

a) c. 1. §. strenuus legis peritus. de feud. cog. ibi. sicubi, id
est, aliquo loco, Casus emerferit. Hart. Pistor. lib. 2. p. 2. q. 38.
n. 13. & 70. idq; in exemplis ostendit Cujac. ad d. c. 1. §. stre-
nuus de feud. Cog. Rittershus. part. feudal. c. 1. q. 10. Iohan.
Ferrar. Mont. lib. 1. de feud. c. 4. b) Rosenth. d. c. 1. Con-
cl. 16. per tot. Myns. cent. 5. obs. 76. num. 5. & 6. Schneid.
de feud.

de feud. p. 1. n. 12. Ioh. Ferr. Montan. d. loc. vers. ad rem quod at-
 tinet. c) Carol. Molin. in consuet. Paris. §. 1. gl. 5. n. 72. per. c. 1.
 §. strenuus de feud. cognit. d) Schrad. de feud. p. 1. q. 6. n. 1. & ibi
 plures allegati. e) Br. in l. privilegia. C. de sacros. eccles. CC. com-
 mun. in c. 1. & 2. x. de feud. Vigel. de feud. c. 1. r. 8. Curt. p. 1.
 de feud. q. 12. per tot. Rosenth. c. 1. concl. 19. in fin. & ibi allegat.
 sub lit. B. Intrig. q. 17. de feud. per tot. f) per d. c. 1. §. strenuus
 de feud. cognit. Frid. Schenck ad idem c. 1. n. 12. Myns. cent. 5. obs.
 96. n. 5. Schneid. de feud. p. 1. n. 12. vers. his tribus. vigel. d. c. 1.
 de feud. r. 8. vers. hac doctrina. Ioh. Ferr. Montan. d. lib. 1. de feud.
 c. 4. vers. ad rem verò quod attinet & c. g) hoc casu licet controver-
 sia agitetur in terris Imperij coram iudice seculari, determinari ta-
 men debet secundum sacra elogia & jus Canon. C. fin. extr. de præ-
 script. C. possessor. extr. de R. I. in 6. Intrig. q. 17. n. 6. h) per ea
 quæ tradit Schrad. p. 1. q. 6. nu. fin. i) Geil. lib. 1. obs. c. 34. n. 36.
 Schrad. d. q. 6. nu. 6. & seqq.

X V.

Sexto loco, deficiente quoque jure Romano tum civili
 tum Canonico ad similia consuetudinis loci & juris feuda-
 rii, ut & juris utriusque Romani decurrendum est, ita tamen
 ut similia consuetudinis si præstò sint, præferantur similibus
 legum & Canonum. (a) Et denique septimo loco, si omnia
 jam dicta similia deficiant ad alia argumenta feudalia & le-
 galia promiscuè deveniri potest, quorum quæ propositæ cõ-
 troversia aptiora sint & vero proximiora æquus & benignus
 Judex judicabit. (b)

a) arg. l. de quibus 32. verb. & si hoc quoq. ff. de ll. Ferrar.
 Montan. lib. 1. c. 4. circa fin. Schenk ad d. c. 1. n. 9. de feud. cognit.
 Myns. obs. 76. n. 6, 7. Rosenth. c. 1. concl. 17. & seq. per tot. b) Ro-
 senth. c. 1. concl. 18. n. 1. & seqq. Myns. obs. 76. n. 9. Schenck. ad
 d. c. 1. num. fin. de feud. cognit.

X V I.

Tantum de modo procedendi in decisionibus feudali-
 bus

bus feudalium controversiarum. Coronidis loco τῶν πρώτων
feudalium dignum inquisitione & hoc est: cū juris nostri
feudarii Compilatores sapissimè diversas locorum consue-
tudes, aut etiam peritorum discrepantes sententias alle-
gent, (a) ita ut interdum alterutram sententiam expressè re-
jiciant, (b) interdum neutram approbent; sed utramq; in
medio relinquunt, quid juris statuendum? Sanè illo casu de
sententia auctoris liquidò constat; hoc verò viri magni no-
minis hærent. Quidam enim juris feudarii auctoribus hoc
in more positum esse existimant, ut opinionem reprobata[m]
ultimo loco ponant; (c) Nos verò in contrarium tenemus
regulam; Doctores plures opiniones referentes, & nullam
expressè approbantes censi ultimo loco relatam approba-
re; (d) Exceptis tamen excipiendis: 1. Quidem si prior sen-
tentia relata sapiat æquitatem, posterior verò rigorem ju-
ris, tunc referens magis priorem eamque æquiorē senten-
tiam approbasse censendus est; (e) 2. Si pro priore senten-
tia meliores & efficaciores rationes adducantur, æquè prior
approbatur; (f) 3. Si prima opinione relata & recitata con-
traria subjicitur per particulam adversativam, quales sunt:
licet, quamvis, verò, autem, tamen & similes, tunc prima
præponderat, (g) nisi hæc contraria postrema æquitatem
etiam redoleat & prægnantioribus rationibus vel argumen-
tis confirmetur, tunc ea retinenda est. (h) Et hæc τῶν ἀεγλε-
γομένων loco.

a) ut in c. un. vers. moderni. de nat. feud. c. un. vers. alij de
success. feudi. c. si quis investierit de feud. dat. in vic. L. com. repr.
c. un. de eo qui lib. vel suis hered. c. un. de feud. fem. c. un. §. si-
militer. de L. Corrad. c. his consequenter, hic fin. lex deind. conf.
reg. incip. cum simil. b) ut in c. un. de feud. fem. ubi duarum opi-
nionum alteri subjicit F. quod falsum est, eam apertè reprobando.
& in c. un. ibi: Mediolanenses verò irrationabiliter, & ibi: sed di-
versum & c. de alien. feud. Mediolanensium sententia rejicitur.

C

c) Hart,

c) Hart. Pistor. lib. 2. q. 25. n. 30. Bart. Camer. ad c. imperialem. de prohib. feud. al. per Frid. d) cum Anton. Marci. Corat. lib. 1. de com. opin. t. 6. n. 99. Schrad. de feud. p. 9. principal. p. 2. sect. 3. n. 121. & c. 10. sect. 7. n. 18. quippe quod generaliter definitum sit: ultima derogare prioribus Moll. ad constit. Elect. p. 2. const. 32. n. 53. And. Rauchbart. q. 25. n. 10. octav. Bambrach. ad c. beneficium à Vasallo. n. 73. si de feud. def. n. const. sit & c. e) Corat. d. loc. n. 100. Rosenth. de feud. c. 12. concl. 15. nu. 4. Daniel. Moll. ad constit. Elector. 32. nu. 53. f) pr. t. hic fin. lex. de cons. reg. incip. Restaur. Castell. ad §. sed ea omnia. n. 15. l. de hered. qual. & diff. Anton. Marc. Corat. de loc. nu. 101. Rosenth. de feud. c. 7. concl. 55. n. 10. & c. 10. concl. 42. n. 39. g) ut in pr. ibi. alij vvero. & c. his consequenter. in fin. ibi: quidam tamen. t. hic fin. lex. c. un. de feud. fœm. Corat. d. loc. n. 02. & seq. Rosenth. c. 7. concl. 55. n. 10. & c. 10. concl. 42. n. 39. & c. 12. concl. 15. n. 3. Hart. Pist. lib. 2. q. 34. n. 34. vers. cui intellectui. h) ut in c. un. an mut. vel al. imperf. Iason in l. si idem cum eodem. n. 3. limitat. 2 ff. de iur. d. omnium judic. Claud. Seyfel. ibid. num. 3. & 6. Corat. d. loc. n. 100.

XVII.

Succedit jam rei caput ipsa definitio, eaq; primūm dicitur cum affinis & cognatis feudorum: Deducunt autem alii Feudum à Germanico fuden: (a) alii à Voigt/ quod est curator, præpositus, præfectus: (b) alii à Feide / id est hostilitate bello, vel in inimicitia: (c) alii à fœdere: (d) alii à fremde / (e) Nos omnium optimam notationem esse statuimus, si feudum dicatur à fide seu fidelitate, (f) & hinc esse quòd illi, qui fe da accipiunt, κατ' ἐξ ὄχθης fideles in jure nostro feudario dicantur. (g) Germanis feudum dicitur ein Lehn à verbo leyen/ quò concessio rei ad usum aliquem significatur: Nam & feudum à domino Vasallo tantum ad usum conceditur retenta proprietate. (h) hic continent. An. Rosenth. communis in legibus. ff. de iur. d. omnium judic. n. 3. limitat. 2 ff. de iur. d. omnium judic. Claud. Seyfel. ibid. num. 3. & 6. Corat. d. loc. n. 100.

hi Etymologiae erit
 dicitur ab eodem
 Ergo
 lo. ung. & lib. vel
 imm. ab eodem
 deo minime qui
 viciunt hinc de
 p. n. accipit fe
 ceda à bello meli
 gunt sin d. p. era. lam
 nio feid. d. d. d.
 mor belli vasalli
 ut & à domino in
 se imint. Borch
 fil. Feida sigt.
 In Longobardum
 nio vitta n. p. d. oal.
 Ergo
 it efformis of etymologiae
 moligin Sord. in
 ergo & de uno hinc
 ergo & n. d. h. bellum obit
 hinc p. d. d. d.

a) Dom. Phil. Melanth. in Chron. Carion. & in annotat. d. of. fic. Cic. Ioach. à Beust. in l. admonendi. ff. de jurejur. Borch. de
 b) hic continent. An. Rosenth. communis in legibus. ff. de iur. d. omnium judic. n. 3. limitat. 2 ff. de iur. d. omnium judic. Claud. Seyfel. ibid. num. 3. & 6. Corat. d. loc. n. 100.
 c) ut in pr. ibi. alij vvero. & c. his consequenter. in fin. ibi: quidam tamen. t. hic fin. lex. c. un. de feud. fœm. Corat. d. loc. n. 02. & seq. Rosenth. c. 7. concl. 55. n. 10. & c. 10. concl. 42. n. 39. & c. 12. concl. 15. n. 3. Hart. Pist. lib. 2. q. 34. n. 34. vers. cui intellectui. h) ut in c. un. an mut. vel al. imperf. Iason in l. si idem cum eodem. n. 3. limitat. 2 ff. de iur. d. omnium judic. Claud. Seyfel. ibid. num. 3. & 6. Corat. d. loc. n. 100.

feud. c. 1. n. 5. Vult. de feud. lib. 1. c. 2. n. 3. b) hinc prepositura
 seu prefectura Bogetey dicitur Vigel. de feud. c. 2. r. 2. c) Hott.
 in disp. feud. c. 1. vers. qua cum ita se haberent. per c. 1. de nov.
 form. fidel. Greg. Tolos. in syntagmat. jur. lib. 6. c. 2. n. 2. Montan.
 lib. 1. feud. c. 1. in fin. Barth. Camer. ad c. imperialem in pr. de
 prob. feud. alien. per Frid. Borch. de feud. c. 1. nu. 3. Vult. d. c. 2.
 n. 2. Rosenth. c. 1. concl. 6. n. 4, 5. & ibi alleg. sub. lit. g. d) Guer.
 din. Pis. Soac. de feud. c. 9. n. 2. Zas. in l. 2. in pr. n. 22. ff. de O. I.
 & p. 1. feud. n. 2. Hannef. lib. 1. feud. c. 2. Somb. p. 2. feud. n. 33. Thom.
 Marin de feud. t. 16. n. 2. Borch. c. 1. n. 2. Vult. d. c. 2. n. 3. e) demta
 saltem lit. canina r, quod factum, cum primitus milites partim
 peregrini & ignari lingue Germanice, partim balbutientes, ob pre-
 dia distributa devictorum hostium sibi invicem acclamarint, feu-
 de / feude. f) c. sed etiam res r. §. nulla a. investitura. fin. per quos
 fiat invest. Steph. Forcat. de feud. c. 2. n. 10. Matth. de Afflict. in
 pralua. n. 39. Iul. Clar. in §. feudum. q. 5. Borch. c. 1. n. 1. Vult.
 c. 2. n. 1. & c. 6. n. 1. Guerd. Pis. Soac. de feud. c. 9. n. 4. Zas. p. 1.
 n. 2. Vves. c. 1. n. 1. Mozx. de orig. feud. n. 1. 2. Rosenth. c. 1. con-
 cl. 6. n. 3. & ibi allegati sub lit. E. g) c. 1. §. & quia. cum seq. de
 his qui feud. dar. poss. rubr. & nigr. de cont. inter dom. & fidel. c.
 un. quib. mod. feud. amitt. h) c. un. §. hujus autem. in quib. caus.
 feud. amit. c. un. §. quamvis. de invest. de re alien. fact.

Feudum gummru
 de a fga sine
 vultus accipien
 se possit ydum
 et contra immo
 cum ee. si rure
 possion, rade a
 hic v. aut. logy de
 denunciat. se d
 sit v. alio est, in
 vobm lodi nly, qd
 hic dous. non est
 sed refert tantum

Verum argum ab Eij
 sed verum qd, qd
 ab aliis: modo non
 dicitur qd feudum ga
 rion. possit ad. r
 nonne feudum qd
 feudum dicitur
 feudum dicitur
 nonen eijmologiam
 alijs r. qd r. r. r.
 feudum dicitur abim

XVIII.

Inter feudi cognata omnium primò se offerunt militiae,
 fundi limitanei & jus clientelae Romanorum Sanè militiarū
 Romanarū cum feudis aliqua est cognatio; sed exigua; Nam
 militiae illae apud Romanos erant scholae & collegia quaedam
 exercitiorum, unde commoda, stipendia, & salaria publicè
 praestabantur. (a) Ut itaque illi, qui in istis scholis taxati sunt,
 milites nuncupati sunt; (b) ita etiam Vasalli nostri milites
 quidē dicuntur; (c) At v. magna rursus inter eos est differē-
 tia: primò n. milites illi Romani verā militiā in armis nō ex-
 ercuerunt; sed in otio & pace umbrā tantūm militiae repræ-
 sentarunt, adeoq; abusivè milites dicti sunt; Nostri v. Vasalli

revera milites sunt, semper ad defensionem dominorum suorum, & ad profligandos hostes armis instructi. 2. Milites illi æquivoci Romani tantum solaria quædam ex militiis illis scholasticis accipiebant; Vasalli verò nostri nō solario quodam sunt contenti; sed in remunerationem servitiorum suorum fundis feudalibus utuntur.

a) *quam mentionem facit l. deniq. 3. §. si quid minori. 7. ff. de minor. l. Lucius Titius. 22. l. mortuo bove. 49. §. si Titio. 1. ff. de legat. 2. l. fideicommissa. 11. §. si servo alieno. 16. l. his verbis. 102. §. alumno. 2. & §. idem testator. 3. ff. de legat. 3. l. libertis. 18. §. ab heredibus. 2. ff. de alim. & cibar. legat. l. super hypothecis. 27. C. de pig. & hypoth. l. cum antiquis. 37. in fin. pr. C. de inoffic. test. Nov. 53. c. 5. Alciat. in prætermis. verb. militia. Lel. Taurell. lib. singul. de milit. Benevenut. Bonius in tr. de cens. art. 52. Jacob. Cujac. in d. l. deniq. 3. §. 7. ff. de minor. Borch. de feud. c. 2. n. 6. & seqq. b) l. licet retro. 35. C. de locat. & conduct. c) c. un. de feud. sin. culp. non amitt. c. un. quo temp. mil. invest. peter. debeat.*

XIX.

Inter fundos & agros limitaneos Romanorum & feuda paulo arctior est Cognatio & Affinitas: ut namque à Romanis post insignē aliquam victoriam prædia & agri vel fundi limitanci ab hostibus capti militibus in proemium virtutis militaris distributi & assignati sunt, (a) ita ut illos fundos limitaneos nulli privatæ conditionis; sed tantum milites & quidē ab omnibus oneribus & tributis immunes possidere potuerint, (b) eo fine, ut strenuos & exercitatos milites haberent ad defensandum suum imperium: Sic ab Imp. feuda constituta & data sunt Vasallis nostris, quò & eorum pro sua virtute investigarentur commoda, ipsiq; ad aciores conflictus strenui hoc ipso efficerentur, & regni utilitas incorrupta perstaret. (c) Differunt autem primū quia prædia illa post victoriam ab hostibus capta militibus pleno jure sunt donata; nostra verò feuda non jure proprietatis, sed usufructus

fructus tantum, proprietate penes dominum remanente, *hic d' vlt' antea*
Vasallis conceduntur: 2. Prædia illa & fundos limitaneos *in cuius p'ri*
Romani veteranis & senibus tantum distribuerunt; nostra *est vlt' requisit' p'*
verò feuda tum senum tum juvenum Vasallorum possunt
esse feuda: 3. Prædia illa Romana non in pacatis provinciis
assignari solita sunt; nostra feuda ultrò in pacatis provinciis
Vasallis relinquuntur: 4. Prædia illa & fundos limitaneos
Romanorum milites in exterorum & devictorum hostium
agris obtinuerunt; nostri Vasalli feuda non tantum in fini-
bus imperii & devictorum hostium agris, sed ubiq; locorum
in universo imperio salva sibi reservant & defendunt. (d)

a) ut constat ex Vlp. in l. item si verberatum. 15. §. item si ager.
2. ff. de R. vind. & Paul. in l. Luc. Tit. 11. ff. de evict. Jul. Fronton. lib.
de militib. & exempla hujus rei tradunt Liv. lib. 2. decad. 1. Hali-
carn. lib. 3. antiq. Rom. Plin. de Vir. illustr. in Marc. Curt. dentato, Pō-
pon. Latius in Compend. hist. Rom. in Constantin. Constantij p' filio.
b) l. quicumq; 2. l. agros limit. 3. C. de fund. limitroph. c) c. 1. de
prob. feud. al. per Lothar. c. 1. de prob. feud. alien. per Frid. d) Petr.
Heig. p. 1. q. 1. n. 19. Franc. Duar. de feud. c. 3. n. 3. Borch. lib. 1. c. 1.
de feud. n. 11. in fin.

XX

Arctior adhuc cognatio est inter clientelas Romanorū
& feuda nostra: Etenim ut olim clientes patronis suis ad o-
mnia obsequia obstricti erant; & rursus patroni clientibus
suis mutua officiorum obligatione necitebantur: (a) sic & in
feudis Vasallus domino, & contra dominus Vasallo tenetur;
Unde Vasalli nostri in consuetudinibus feudorum sæpius cli-
entuli dicuntur; (b) ad imitationem juris civilis, quo iidem
clientes nuncupantur. (c) Discrepant autem clientelæ Ro-
manorum à feudis nostris 1: cum clientelæ illæ non belli, sed
pacis & otii fuerint alumnae: at feuda nostra maximè ob fi-
delitatem Vasallis, ut dominos suos in bello defendant, con-
cedantur; (d) 2. cum patroni data cuique optione à clienti-
bus eligerentur; (e) at contra nostri feudorum domini Va-
sallos

sallos sibi seligant quosque fidelissimos: (f) 3. cum clien-
tes etiam si se & omnia bona sua in fidem, tutelam, & patro-
cinium patronorum darent, prædia tamen sua pleno jure re-
tinerent, & nihil amplius à patronis acciperent; Contra ve-
rò Vasalli nostri prædia sua à dominis, & quidem non jure
proprietas, sed ususfructus tantum habeant. (g)

a) Gell. lib. 15. N. A. c. 13. & lib. 2. c. 1. Plut. in Rom. Dionys. Hali-
car. lib. 1. antiquit. Roman. Ioh. Rosin. lib. 1. antiq. Rom. c. 16. Jacob.
Durant. lib. 1. Var. c. 1. b) c. un. de cont. inter. dom. & fid. de invest.
feud. c. un. in pr. de alien. feud. c) l. non dubito. 7. §. liber a. 1. ff. de
capt. & postlim. rever. l. si verò supr. §. si quis. 1. de his qui de jec. vel
effud. l. qui poenum. 3. §. sed quod 6. ff. de pæn. legat. l. si libertus. 89.
ff. de furt. l. 3. ff. de usu & hab. l. si delegatio. 3. C. de novat. d) c. un.
de nov. form. fidel. e) Halic. Rosin. Durant. dd. loc. f) c. un. de
form. fidel. g) c. un. in fin. in quib. caus. feud. amit.

XXI.

Deinde jus hodiernæ protectionis, die schutz und schirm ge-
rechtigkeit / quod ex jure feudario advocatiã vel feudã advo-
catiã non malè dixeris (a) cum feudis affinitatem habet.
Nam jus protectionis æquè ac feuda jurisdictionẽ tribuit in
personam, (b) & in protectionem recepti perinde ut Vasalli
nihilominus manent sub jurisdictione ordinaria, & domino-
rum suorum, quorum subditi sunt. (c) Differunt autem jus
protectionis & feuda 1. quia pro officiis per protectionem
præstitis persolvuntur tantũ salaria & annuæ pensiones pro-
tectoribus, quæ ad hæredes non transeunt; (d) ipsa verò
feuda ad heredes masculos & agnatos trãseunt: (e) 2. recepti
in protectionem non accipiunt prædia à protectoribus suis,
ut Vasalli à suis dominis. 3. Nec ut Vasalli fidelitatẽ iurãt. (f)

a) per ea, quæ tradit Intrig. q. 38. n. 34. Geil. lib. 2. obs. 54. n. 2.
b) c. recepimus & c. ex parte. Ex. de privileg. Geil. d. obs. 54. n. 1.
c) Geil. d. obs. 54. n. 3. Hieron. Schurff. cent. 3. cons. 33. n. 2. d)
Iac. de Franc. in pralu. feud. n. 215. Iac. Men. lib. 1. arbit. jud. q. 68.
n. 9.

n. 9. Intrig. d. q. 38. n. 37. c) t. t. de succ. feud. t. t. de succes. frat. & grad. suc. in feud. c. un. an ag. vel fil. pos. retin. feud. rep. her. & aliis textib. vulgatis. f) ut plurib. disput. Bodin. lib. 1. de Repub. c. 7.

XXII.

Fertid jura & mutua officia patronorum & libertorum nō exiguam cum mutua Vasallorum & dominorum obligatione cognationem habent: Siquidem ut patronus liberto, cū antea servum manumittendo, libertatem dedit, & propterea liberto persona patroni sui semper sancta & honesta videri debet, (a) eiq; ille operas in gratitudinis & accepti beneficii antidoron & remunerationem præstare, quales ex ætate, dignitate, valetudine, necessitate, proposito, cæterisq; ejus generis, in utraque persona æstimari possint, etiam suo victu vestituque: (b) Sic etiam Vasallo propter acceptum beneficium domini, persona sancta & honesta videri debet, ut nē contra dominum suum spontē testimonia ferre, cum vè accusare possit, (c) & in remunerationem non tantum obsequia & servitia militaria præstabit; sed & fidelitatem jurando semper domini tutum, incolume, honestum, utile, facile, & possibile in memoria habere debet (d) Est tamen etiam disparitas inter jura libertorum & feuda, eò quod libertus à patrono rem inæstimabilem, libertatem; Vasallus verò à domino prædia tantum in feudum, ut ipse heredesq; sui domino fideliter serviant, accipiat; adeoq; ille ob majus beneficium magis sit patrono obstrictus, quàm Vasallus domini. (e)

a) l. libert. 9. ff. de obseq. par. & patr. præstandi. l. 6, 7, 8. C. eod. l. 2. C. qui & advers. quos in integr. restit. pos. arg. l. libertorū. 12. C. de testib. b) l. ejus. 16. §. tales. 1. l. nec audiendus. 17. ff. de oper. libertor. l. suo victu. 18. C. eod. c) c. un. de form. fidel. c. pen. de cons. feud. rect. d) c. un. de nov. form. fidel. Jason in prælud. feud. n. 21. Intrig. q. 58. nu. 1. Matth. de Afflict. in prælud. feud. n. 73. Nic. Eberh. in top. legal. in loc. à libert. ad Vasal. 59. n. 1. & seqq. Intr. q. 58. n. 11. Myns. cent. 4. obs. 91. n. 1. Rosen. c. 1. concl. 11. lit. A. e) arg. l. liber-

*l. libertas. 106. l. infinita. 176. ff. de R. I. l. ex hac lege. 3 ff. si
quadr. pamp. fecis. dicat. l. prator. 1. §. sed cum homo. 5. l. 7. ff.
de his qui dejec. vel effuder.*

XXIII.

Quartò Majoratus sive jura primogeniorum, ut olim
ita etiam hodie usitata, (a) feudorum sunt Cognata: (b) sunt
enim qualitates & pacta, quibus res & bona vel ex testamen-
to vel Conventionibus privatorum familiae alicui perpetuò,
sed certis Conditionibus, ut puta, in iis semper primogeni-
tus solus succedat, relinquuntur; (c) talia pacta circa feuda,
dominorum Consensu fieri possunt, ut videre est ex nativa
indole feudorum, dignitatem regalem habentium, ut sunt
Electoatus, Ducatus, comitatus; & bona utrobip; sunt alic-
nabilia; (d) Ipsa tamen feuda non sunt; sed ab iis differunt 1.
ut accidentia & feudis & bonis allodialibus Communia; 2.
Majoratus rectè constitutus & utile & directum dominium
transfert in possessorem, quod secus est in feudis; 3. ratione
bonorum majoratui aut primogenio subjectorum non ut in
feudis præstantur servitia militaria; (e) 4. in majoratu non
exigitur fidelitatis juramentum, ut fit in feudis. (f).

a) *Deut. c. 21. Joseph, de antiquit. judaic. lib. 4. c. 6. Tiraq.
de jur. primog. in præfat. à n. 3. usq; ad 36. b) Molina de jure primo-
gen. lib. 1. c. 7. n. 2. Capol. Cons. 251. n. 4. volum. 2. Ioh. Lup. in
repet. rubr. Ex. de donat. int. vir. & uxor. §. 69. n. 34. c) Cov.
lib. 3 var. resol. c. 5. pertor. d) per ea quæ tradit Ar. Pinell. in lib.
1. p. 3. n. 95. & seqq. de bon. matern. Intrig. q. 57. n. 50. & seq.
e) *Molina de jur. primog. lib. 1. c. 7. n. 4. f) Rittershus. p. feudal.
c. 2. q. 15. c. ult. per quos fiat invest.**

XXIV.

Quintò inter feuda & fidei commissa aliqua est cogna-
tio, cum fidei commissa non magis quàm feuda sint aliena-
bilia, (a) & exinde fidei commissa feudis possint æquipara-
ri; (b) Attamen inter se differunt: fidei commissa namq; non
ut feu-

ut feuda servitia sustinent militaria, non obstringunt posses-
sorem juramento fidelitatis, & tantum in rebus allodiali-
bus constituuntur, quæ & allodiales permanent licet oneri
restitutionis subjectæ sint. (c)

a) *l. filius familias. 114. §. d. vi. 11. ff. de legat. 1. tt. tt. de ali-
en. feud. de prob. alien. per Lothar. de prob. feud. alien. per Frid. b)*
Pruckman. Cons. 48. n. 127. Cons. 50. n. 551. Menoch. Cons. 16.
*n. 3. Cons. 89. n. 65. Anton. peregrin. de fidei com. t. 27. n. 4. Rosen-
th. c. 1. Concl. 11. n. 3. c) tt. tt. I. D. & C. de legat. & fidei com.*

XXV.

Sextò ad feudorum indolem accedunt possessiones
Romanorum provinciales, seu prædia tributaria & stipendi-
aria, vel fundi vectigales, quoniam ad tempus vel in perpe-
tuum locabantur solum utendi fruendi jus more feudorum
in possessorem transferendo, proprietate vel dominio penes
dominum remanente; (a) ab eadem verò distant ipsa diffe-
rentia specifica; proprium enim feudorum requisitum est,
ut vasalli ex natura & innata feudorum indole dominis ju-
ramentum fidelitatis præstent, (b) quod à provincialibus i-
stis possessoribus nunquam requisitum est.

a) *l. si finita. 15. §. si de vectigalibus. 26. ff. de dam. infect. l.*
si domus. 71. §. sed & si. 6. ff. de legat. 1. l. agri. 1. ff. si ag. vect.
vel emphyt. petat. l. questio. 115. ff. de v. s. Barnab. Brisson.
lib. 4. select. antiquit. c. 1. Festus lib. 14. Isidor. lib. 5. etymol. c.
13. b) c. ult. in fin. per quos fiat invest. c. un. §. ult. in quib. caus.
feudum amit.

XXVI.

Septimò eundem in modum reliqua jura omnia, qui-
bus possessores percipiendorum fructuum ex rebus alienis
facultatem & potestatem nanciscuntur, cum feudis conve-
niunt, & differunt ab iisdem. Sic jus mariti in bonis dotali-
bus cum feudo convenit, (a) ab eoq; differt, quin amplius
quod non transeat ad posteriores mariti heredes, ut feuda;
sed soluto matrimonio extinguatur (b)

D

a) *l. pro*

a) *l. pro oneribus. 20. C. de jur. dot. l. dotis fructum. 7. in pr. l. plerumq; 10. §. si res. 6. l. si ex lapicidinis. 32. ff. eod. l. un. C. de rei uxor. act. l. si quis. 21. §. si uxor. 1. ff. de donat. inter. vir. & ux. tt. tt. ff. & C. de jur. dot. & solut. matrim.*

XXVII.

Octavo sic bonæ fidei possessio cum feudis convenit in eo, quod bonæ fidei possessor rei alienæ fructus lucretur; (a) ab iisdem verò differt, quod bonæ fidei possessor non ut vassallus servitia militaria præstet, nec fidelitatem juret, immò ne quidem scientiam rei alienæ habeat; sed se dominum esse credens non solum fructus lucretur; Sed etiam rem ipsam usucapiat, & contra rem alienam esse cognoscens commodum possessionis amittat, nec fructus amplius lucretur; (b) attamen tam diu eos retineat, quam à vero domino vindicentur, & res evicta fuerit: (c)

a) *§. si quis à non domino. 35. I. de rer. divis. & acquir. l. bonæ fidei. 48. in pr. ff. eod.* b) *l. item veniunt. 20. §. petitam. 11. l. sed & si. 25. §. de eo autem. 5. ff. de pet. hered. l. qui bona. 23. §. tam diu. 1. l. bonæ fidei. 48. §. in contrarium. 1. ff. de acquir. rer. dom.* c) *arg. l. officium. 9. ff. de R. v. d. l. bonæ fidei. 48. in pr. ff. de acquir. rer. dom. Donell. lib. 4. com. c. 24.*

XXVII.

Nonò sic precarium tam Canonicum quam civile feudis cognatum est, ab iisq; separatum. Nam quod attinet illud, œconomus alicujus ecclesiæ concedit alicui rem ejus ecclesiæ utendam fruendam ad vitam vel ad certum tempus, ea tamen lege & conditione, ut accipiens vicissim det ecclesiæ rem aliquam ex suis bonis, quæ sit ejusdem pretii, in qua sibi tam diu nihilominus usum fructum retinet; finito verò contractu illo vel morte, vel temporis lapsu utriusq; prædii proprietas ad ecclesiam revertitur, (a) neq; pro libitu revocari potest, ut & feudum (b); At discernitur à feudis fidelitate & servitiis militaribus præstandis, nec ad heredes ut feuda

dum transit; sed morte possessoris extinguitur, (c) quin etiam singulis lustris non mutata persona aliqua, ut in feudis domini vel vasalli, renovari oportet. (d). Quo ad hoc æque usus alicujus rei alicui roganti conceditur, & quidem sine ulla Compensatione, in quo convenientia quædam cum feudo est; (e) atqui ab eodem iisdem, ut & illud, differt, & præterea, ut & ab illo, quòd neque ad certum usum, neque ad certum tempus roganti concedatur; (f) sed ad libitum concedentis revocari possit, (g) secernitur.

a) CC. adt. 14. lib. 3. decret. de precar. b) c. ult. §. fin. Ex. de precar. c) d. c. ult. §. fin. d) c. 1. Ex. de precar. Cujac. lib. 4. obs. 7. VVes. in π. ff. de precar. n. fin. e) l. 1. ff. de precar. Paul. lib. 5. sent. t. 6. Cujac. d. c. 7. VVes. in π. d. t. n. 9. f) VVes. in π. d. t. n. 4. g) l. precarium. 1. l. cum precario. 12. l. si servus. 13. de precar.

XXIX.

Decimò ususfructus maximam cum feudis cognationem habet, ut inde quidam feudum & usumfructum, vasallum & fructuarium compararint. (a) quia 1. ut ususfructus est ius alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia. (b) Ita etiam dominus feudū concedens retinet sibi proprietatem, & solum rerum usumfructū & facultatē utendi fruendi concedit, salva substantia; (c) 2. ut usufructuarius tantum naturaliter possidet & scientiam habet rei alienæ: (d) Ita etiam vasallus dicitur naturaliter possidere, & insuper scientiam habet rei alienæ; (e) 3. ut usufructuarius proprietatem nullo tempore præscribit: (f) ita nec feudatarius ullo tempore prædii proprietatem præscribit, eò, quòd non pro suo, sed pro alieno possideat; (g) 4. ut usufructuarius meliorem Conditionem proprietatis facere potest, deterio-rem non potest; (h) ita feudatarius meliorem quidem rei feudalis conditionem facere potest, non verò deterio-rem;

(i) 5. ut usufructuarius de usufructu, quia jus personale est, non potest disponere, vel per ultimam voluntatem, vel inter vivos fundum ipsum alienando: (k) Ita nec vasallus de jure suo utendi fruendi in feudo, multo minus de feudo ipso; (l) 6. ut usufructu morte usufructuarii finito res ad proprietarium revertitur. (m) Ita feudo morte ultimi vasalli, successores feudales non habentis, finito ad dominum revertitur. (n). Rursus usufructus à feudis separatur, (o) quia 1. feudatarius servitia præstat militaria, ut domino non sit inutilis: (p) contra usufructuarius proprietario nihil præstat, ut huic proprietas sit utilis; (q) 2. usufructus sua natura ad proximos heredes non transit. (r) feudum contra; (s) 3. usufructuarius cautionem de utendo fruendo boni viri arbitrari, & re, finito usufructu, restituenda præstare cogitur. (t) non item vasallus. (u).

a) *Andr. Geil. lib. 2. obs. c. 155. n. 3. & 5. Curt. Jun. Consil. 137. n. 3. Natta Cons. 174. n. 11. Roland. Cons. 40. n. 1. vol. 4. Rosenth. c. 1. concl. 11. n. 3. lit. F. & alii ab hoc allegati.* b) *pr. 1. de usufr. l. 1. ff. eod.* c) *c. un. §. fin. in quibus causis feud. amit. Bl. in c. 1. §. pub. latron. t. de pac. tenen.* d) *l. naturaliter. 12. in pr. ff. de acquir. vel amit. poss. l. acquiruntur. 10. §. ff. de acquir. rer. dom. c) c. 1. §. fin. de invest. de re alien. fact. Intrig. q. 19 n. 9. & seqq. (f) l. ne fructuarius. §. C. de usufr. §. de iis autem. 4. vets. fructuarius. Inst. per quas pers. cuiq. acquir. l. acquiruntur. 10. §. sed bonæ fidei. 5. ff. de acquir. rer. domin. g) arg. l. 3. l. cum notissimi. 7. §. fin. C. de præscript. 30. vel. 40. annor. h) l. si cuius 13. §. fructuarius. 4. ff. de usufr. l. ex Sylva. 10. l. sed si. 15. §. generaliter. cod. i) c. è contra. de investit. de re alien. fact. k) l. sicut. 3. §. morte. 3. l. repeti. 5. ff. quib. mod. usufr. vel us. amit. l. interest. 6. C. de usur. l) c. un. de suc. feud. m) §. fin. I. de usufr. Paul. lib. 3. sent. c. 6. §. 28. n) c. un. §. fin. In quib. causis feud. amit. o) per ea quæ tradit Geil. lib. 2. obs. 155. n. 5. post Zaf. Consil. 12. n. 28. & seqq. vol. 1. Intrig. q. 9. n. 137. & seqq. Rit. tershus.*

tershus. P. feud. q. 4. Iohan. Igneus. l. 1. § domini. 2. n. 56. & se-
qq. ff. ad Sc. Syllan. p) c. un. §. fin. in quib. Caus. feud. amit: q) tt.
tt: l. ff. & C. de usufr. r) l. antiquitas. 14. C. de usufr. §. 1. & fin.
l. de usufr. l. sicut 3. §. fin. ff. quib. mod. usufr. amit: nisi pactis &
Convent: aliter sit provisum ut heres heredi succedat l. heredis. 6 s.
l. 17. ff. de v. s. l. quin multas. 194. ff. de R. I. s) c. 1. de succ.
feud: c. un. §. fin. in quib. caus. feud. amit: Borck. c. 1. de feud. n.
16. t) l. si usufructus. 1. C. de usufr. u) Tiraquel. in tr. de 1. pri-
mogenior. q. 4. n. 20.

XXX.

Vndecimò jus superficiarium seu conductionem ad lon-
gum tempus quidam cum feudis conferunt; (a) sed minus
convenienter. Siquidem jus superficiarium est paganicum
seu allodiale, & ex Contractu descendit (b) & tantum dili-
gentiam & mercedem præstat, unde prædia superficiaria &
ædes superficiariæ dicuntur, quæ in Conducto solo certa
pensione annua habentur, (c) nec in super fidelitatē præstat,
nec transit ad heredes, utpote in superficie consistens (d) quæ
vel emitur vel conducitur, (e) cùm contra feudum sit jus
militare & ex amore & reverentia domini originem habe-
at (f) & fidelitatem & servitia militaria præstet, sitq; ad he-
redes transitorium (g)

a) Ludolphus Schard. p. 2. feud. c. 2. n. 57. & seqq. b) l. 1. ff.
de superfic. c) l. bonorum. 49. ff. de v. s. l. item prædia. 10. ff. fa-
mil. her. l. tutor. 16. §. fin. ff. de pig. action. l. superficiarius. 2. ff.
de superficieb. d) l. certo pignori. 13. ff. de servit: rust: prad: e) l. 1.
§. 2. ff. de superfic. f) c. un. de feud. dat. in vic. L. Com. g) c. un. §.
fin. in quib. Caus. feud. amit.

XXXI.

Duodecimò cum feudis aliquam Cognationem ha-
bent, ab iisq; etiam differunt tres hi Contractus: Libella-
rius, Emphyteuticarius, & Censualis seu Censiticus. Inter

contractum libellarium (a) & feudum aliqualis est cognatio, eò quòd sit negotium sive Conventio, qua res alicui venditur certo precio, eo tamen pacto adjecto, ut nihilominus in singulos annos exigua pensio paucorum denariorum vel etiam frumenti alicujus solvatur, & illud libelli negotium certorum annorum decursu prout convenit renumerato precio renovetur, (b) ut ita annua illa pensio sit loco servitorum; At potius differunt à se invicem 1. quia nulla in hoc præstatur fidelitas, ut contra in feudo. 2. libellarius Contractus est negotium paganicum, ex quo pensio nummaria vel frumentaria aut similis tantum præstatur: feudum est negotium militare, ex quo servitia militaria præstantur; (c) 3. libellaria certorum annorum decursu renumerata precio renovatur: feudum non, nisi persona domini vel vassalli mutata. 4. In libellaria transit utrumque dominium directum & utile in accipientem: in feudo tantum utile solumque jus utendi fruendi. (d) Si quærimus, hic Contractus hodie in usu non est.

a) qui etiam libellaria dicitur VVesenb. ex Varron. lib. 4. de ling. latin. & Cic. & Plaut. de feud. c. 14. n. 6. Alciat. lib. 1. parerg. c. 1. vel etiam simpliciter libellus c. un. in pr. de alien. feud. & c. imperialem in pr. de proh. feud. alien. per Frid. Hottom. & Cujac. ad t. C. de jur. emphyt. b) c. un. § donare. 1. qualiter olim poter. feud. alien. Cujac. c. un. quib. mod. feud. amit. Borch. de feud. c. 3. n. 45. Rittershus. c. 2. Part. feudal. q. 7. c) id quod F. disertè tradit cum allodium & libellum conjungat, utrumque tamen feudo opponat in c. inter filiam. 2. si de feud. def. content. sit int. Dom & ag. vass. d) uti hæc omnia ex definitione utriusque communis DD. calculo comprobantur.

XXXII.

Contractus emphyteuticarius cum feudis summè videtur convenire, cum sit Contractus, quò dominus agrum
aut,

aut prædium incultum & desertum alicui utendum fructu-
 dum concedit, ea lege, ut id melius & cultius reddat assi-
 dna cura & cultura, & domino nihilominus quotannis cer-
 tam pensionem pecuniariam vel frumentariam præstet. (a)
 Itaque 1. ut in feudo sic & in emphyteusi tantum jus utendi
 fruendi conceditur, eo que tantum utile dominium transfer-
 tur, & vasallo & emphyteutæ datur utilis rei vindicatio. (b)
 2. uterque illorum possidet naturaliter, & utriusque datur interdi-
 ctum uti possidetis. (c) 3. feudum & emphyteusis tantum
 in re immobili, consistunt. (d) 4. feudum cum emphyteusi
 sine Consensu domini alienari non possunt. (e) Rursus re-
 ipsa & in plurimis differunt (f): 1. quia emphyteuta non præ-
 stat juramentum fidelitatis, ut vasallus; 2. Emphyteusis est
 Contractus juris civilis: (g) 2. feudum moribus & Consue-
 tudine est introductum (h) 3. In emphyteusin succeditur
 etiam ex testamento: in feudum tantum ab intestato. (i)
 4. in emphyteusin non tantum liberi & agnati, sed etiam ex-
 tranei ex testamento succedunt (k): in feudo tantum liberi
 & hodie etiam agnati, non extranei (l). 5. In Emphyteusi
 omnes heredes nulla habita ratione sexus tam fæminæ
 quàm masculi successione sunt capaces: Ex feudi natura
 tantum masculi sibi succedunt. (m)

a) l. 1. ff. si ag. veēt. vel emphyt. petat. Alvorat. in præ-
 lud. feud. Alciat. lib. 1. parerg. c. 30. Molin. in consuet. Paris.
 t. 2. in pr. n. 29. Schneid. ad §. ideò autem. 3. n. 1. Heig. n. 2.
 I. de loc. & conduct. b) l. 1. ff. si ag. veēt. vel emph. pet. l. pos-
 sessor. in fin. C. de fund. Patrimon. lib. 11. c. 1. §. rei autem. C.
 §. fin. de invest. de re alien. fact. c) Eberhar. in top. legal. in loc.
 ab emphyt. ad feud. n. 7. d) c. un. in fin. in quib. causis feud. amit.
 l. 2. c. de jur. emphyt. d. l. 1. ff. si ag. veēt. vel emphyt. petat. §. a-
 deo 3. I. de locat. & cond. e) t. t. de prohi. feud. al. per Frid. l. ult.
 C. de jur. emphyt. f) Iul. Clar. ad §. emphyteus. q. 28. Borch.
 de feud.

Imo contractus emphyteu-
 ticus naturalis. Sed prob-
 2 per §. Adco autem in
 3 quod. ubi dicitur: si in
 benda fuisse hoc conven-
 in primis tempore litere
 nullus tunc contentioni
 fuisse: ita quod licet
 & emphytem. stat. boni-
 esse in vet. ant. stat. re-
 Neg. hoc in simili. Den-
 cit: quia idem non
 ob. retinuit. l. 3. §. f.
 quod hnt. vel cur. em-
 r. §. R. si ager veēt.
 küh. car. p. tal. 6. 3. C.
 juris civilis nomen à
 hnt. E. quia nec hnt
 p. ra ad eig. eentiam
 l. fin. C. de jur. emphy-
 h. vel forte in instrumentis
 ad requireretur: est tu-
 ma non substantivus; se-
 vel naturalis. q. p. d. in
 T. ga cum emphyteuta
 p. d. hnt. non sem-
 perficitur, quod ad
 non est necessaria se-
 r. d. i. g. m. t. r. t. ne in
 populari receptum, viz.
 q. p. d. hnt. or. de s.
 de i. n. §.
 f. r. g. zenu. imp. notum
 uenit. R. p. d. i. n. a.
 hnt. notum. q. p. d. i. g.
 hnt. ex consuetudine gong.
 ab iis contractibus, cum
 venire in debent, d. p. d.
 d. i. g. d. n. 12. comm. 10.

de feud. c. 3, n. 48. Bertach. in suo repert: in verbis: emphyteusis
differt à feudo. g) l. ex hoc jure. 5. ff. de r. & r. gl. in §. jus autem
gentium, verb. penè. I. de r. N. G. C. Borch. tr. de feud. c. 3. n. 3.
Bart. in l. 6. ff. de just. & r. n. 4. Alber. ibid. n. 26. Zas. in l. 3.
ff. eod. VVes. in π. de loc. & Cond. Spec. in §. nunc aliqua. in pr. de
emphyteusi Schneid. ad §. adeo. 3. n. 1. I. de Locat. & Cond. & i-
bid. Vult. n. 6. Heig. n. 7. Bocer. de Contract. c. 4. n. 9. Coras. in
l. frater n. 2. de condict. indebit. Anton. Burg: in repet. rubric.
Ex. de emt & vendit. Arius Pinell. in rubr. C. de rescind. vend. p.
1. c. 2. h) sup. th. 3. i) Iul. clar. in §. emphyt. q. 15. & seq. k)
Nov. 55. c. 2. & 120. c. 6 §. 1. Harpr. disp. de emph. th. 10. Co-
var. var. resolu. c. 18. n. 1. l) Iul. clar. d. loc. c. un. de succ. feud.
cum simil. m) Iul. Clar. in §. emphyt. q. 28. tt. tt. de suceß. feud.
& de nat. suc. feud.

XXXIII.

Eodem modo, quo libellus, Contractus censualis vel
censiticus cum feudo, ut & emphyteusi, cognationem ha-
bet, eò quòd suam quoq; præstet annuam pensionem in lo-
cum servitiorum militarium feudorum reputandam. Est e-
nim Contractus, quo prædium aut rem nostram, eiusq; do-
minium in alium transferimus, jure venditionis aliove titu-
lo ad dominium transferendum habili, hoc tamen pacto ad-
jecto, ut nihilominus nobis annua pensio modica præstetur.
(a). Ab iisdem verò differt pluribus, quia 1. per Contractum
censuarium prædii Censuarii non tantum naturalis; sed &
civilis possessio, quin amplius etiam proprietas & directum
dominium in accipientem eundemq; Censuarium transit,
jure tantùm annuæ pensionis penes priorem dominum re-
manente: Contra in feudo & emphyteusi nec dominium di-
rectum, nec civilis possessio; sed tantùm utile dominium &
naturalis possessio transfertur. (b) 2. Censuarium propter
non solutam pensionem aut Censum rem ipsam non amit-
tit, etiamsi cum permille annos non solverit; sed pænâ legi-
timâ

timâ punitur (c): Contra in emphyteusi & feudo non soluto
Canone intra biennium aut trienniū, aut etiam ob culpam
& feloniam quandâ emphyteusis & feudum facile amittun-
tur. ¶ 3. Censuarius rem suam Censuariâ etiam sine ejus Con-
sensu, à quo rē habet, aut cui Censū solvere cogitur, aliena-
re potest (d): ~~Contra emphyteuta & feudatarius consensū re-~~
~~quire cogitur, (e)~~ 4. Censuarius novus investiturâ petere
& eo defuncto heredes ejus renovationē ejus impet rare, &
proinde solvere nō tenentur, nisi alicubi Contraria consue-
dine hoc receptum sit (f): Contra emphyteuta investituram
& ejus renovationem petere & laudemium solvere, & vasa-
lus investituram petere cogitur. (g) 5. In bonis Censiticis nō
competit jus protimiseos ei, cui census debetur (h): Contra
emphyteuta rem emphyteuticariam omnium primò domi-
no offerre cogitur. (i) 6. periculum rei censiticæ ad censu-
arium in totum spectat: Contra rei emphyteuticæ interitus
non ad emphyteutam, sed ad dominum, apud quem domi-
nium directum remansit, pertinet. (k)

a) *Ias. in l. 1. n. 48. C. de jur. emphyt. Covarr. lib. 3. var. resol.*
c. 7. n. 10. Molin. in Consuet. Paris. t. 2. in pr. n. 7. & seqq. Con-
nan. lib. 7. com. c. 12. n. 11. 12. gl. 1. const. Elect. 39. p. 2. P.
Heig. ad §. adeo. 3. n. 16. 17. I. de loc. & cond. b) Eberh. in top.
legal. in loc. ab emphyt. ad Cens. n. 2. 3. Jacob. Menoch. lib. 3. pres.
106. n. 1. Rauchbart. p. 2. q. 22. n. 17. & ibi allegati plurimi. c)
Menoch. de lib. 3. presum. 106. n. 16. Heig. ad §. adeo. 3. n. 16.
& ibi allegati I. de locat. & cond. d) Menoch. d. loc. n. 19. Alvar.
varaj. de jure emphyt. q. 32. n. 32. e) l. fin. C. de jur. emphyt. c.
imperiale. de pro. feud. al. per Fride. f) const. Elect. 39. §. all die
weil aber. p. 2. g) l. fin. C. de jur. emph. tt. tt. quib. mod. feud.
constit. pot. quid preced. deb. an invest. vel fid. & similibus. h)
Rauchb. p. 2. q. 22. per tot. i) l. f. C. de jur. emphyt. k) § adeo. 3.
I. de loc. & conduct. & ibi Heig. n. 26. l. 1. C. de jur. c. emph.

E

Deniqs

Deniq; omnium maximam cum feudis cognationem habent beneficia ecclesiastica. Nam ut vasallus ob beneficiū feudale domino suo ad servitia militaria est obstrictus: sic etiam possessor beneficii ecclesiastici Deo & divinis servire cogitur. Et ut beneficia militaria ac profana militibus & profanis hominibus ob fidem & obsequium dantur: Ita beneficia sacra DEO consecrata ob sacram spiritualemq; functionem conceduntur. (a). Immò tanta est militum spiritualium, & temporalium comparatio, ut sapissimè & non incommodè exinde argumenta ducantur. (b) Toto itaq; genere conveniunt, tantum specie separantur, ideoq; non adeo aberravit, qui feuda spiritualia seu ecclesiastica, & temporalia, secularia, vel profana constituerit. At quia de his tantum agit omne jus, quicquid in jure nostro feudario ab ejus compilatoribus est relictum, de his etiam deinceps saltem tractabitur. Hactenus itaq; de etymologia feudi, & feudorum cognatis: sequitur ipsa definitio essentialis.

a) Duar. præcipuè lib. 2. de benefic. c. 4. qui præterea s' integris libr. de benef. eccles. hoc copiosè demonstrat. b) Eberh. in top. leg. in loc. à mil. armat. ad milit. celest. militie.

Definitionem feudi tenemus illam, quam tradit Feudista Obertus de Orto (a): Feudum est beneficium illud, quod ex benevolentia ita datur alicui, ut proprietas quidem rei immobilis beneficiatæ penes dantem remaneat, usus fructus yero illius rei ita ad accipientem transeat, ut ad eum heredesq; suos masculos sive fæminas (si de his nominatim dictum sit) in perpetuum pertineat, ad hoc ut ille & sui heredes fideliter domino serviant, sive servitium illud nominatim, quale esse debeat, sit expressum, sive indeterminatè sit promissum. Hanc definitionem (licet potius descriptio quædã sit) coram, quæ ad feuda requiruntur, quàm definitio feudi succinctè

noti per Verumfe. posse legitime
i. Nulla species specia
voco generis non est proprietas
sua quia species specia
sunt in differentiâ specia
generis proprium est A
of. 3. y. 4. c. 6. 8. 8. h. i.
est homo: non est legitimus
proposito: quoniam certum
am abigere possim. h. i.
genera emant: sed h. i.
i. h. i.
i. h. i. est species specia
v. n. nullum utimur.
opinionem h. i. eum, q. in
necessitatem venit h. i.
p. 2. h. i. h. i. h. i.
h. i. h. i. h. i. h. i. h. i.
eius optimo aucto non datur
h. i. h. i. h. i. h. i.

fuccinctè & iusto artificio constructa) quia ab omnibus pas-
sim recipitur (b), atq; ut textui juris nostri inhareamus, te-
nemus contra Hottomannum & alios. (c)

Feudum est jus, sub mutua
hinc, in re by immobili
utendi fruendis cond. sub
2. q. 2. de ambig. in
conced. 2. l. 2. §. 1. ibi.

a) C. un. in fin. in quib. caus. feud. amit. b) teste Pis. Soaci. in
pralud. feud. c. 10. n. 2. Intrig. q. 1. n. 20. c) cum Ritter. in part.
feudal. c. 3. q. 4. 5.

XXXVI.

Genus in definitione feudi ponimus beneficium per-
tex. expr. in c. & quia. 1. circa fin. & c. 2. & c. hoc quoq; 4. & c.
ult. in pr. de his qui feud. dar. pos. c. si capitanei. 2. & c. si duo. ult.
de feud. March. vel. ducat. c. un. An mar. suc. ux. in benef. c. un.
quib. mod. feud. amit. cum Censel. in specul. feud. in t. de definitio-
ne feudi. Borch. c. 1. n. 7. Rosenth. de feud. c. 1. concl. 1. lit. A.

XXXVII.

Cum itaq; feudum sit beneficium inde à DD. agitur
quæstio, quæ multorum judicia torfit: An feudum sit & di-
ci possit Contractus? Quidam hoc simpliciter affirmant; (a)
quidam negant; (b) Nos distinguimus inter rem ipsam seu
feudum, & jus quatenus in re immobili constitutum & in va-
fallum profectum est, id est, investituram feudalem, celsio-
nem & dationem feudi: hanc dicimus Contractum, illam
minimè. (c).

at. ut regim. centu. la
definitio un. dominum
nam p. p.
Tib. p. p. in modis feud
pro materia feudi seu
hoc modo conce. quo sig
dum d. n. est ut immo
pro ipso conce. finit. ad
restituam inter dominum
utroq; contractum: qui resp
contractum feudum fuit
3. Pro jure feudi: unive
contractum in p. p. p. p.
in contractum. Deo centu. in
b. i. Contractus ab imho. ubi
modum fuit p. p. p. p. p.
voluntate d. n. p. p. p. p. p.
& alie. At feudum resp. tan
remitti & restituam seniori
contractum, etiam in p. p. p.
2. per L. Lakes 19 de v. & r.
glamago p. p. p. p. p. p. p.
2. & conventiones contractus
und. At v. in v. p. p. p.

a) post Zas. p. 7. n. 58. Curt. de feud. p. 2. princ. n. 59. Ludolph.
Schra. de feud. p. 1. c. 2. n. 1. per. c. un. de form. fidel. & c. de forma.
causs. 22. q. 5. l. labeo. 19. ff. de v. s. b) Franc. Hott. lib. 10. obs. c. 28.
c) cum Facchin. lib. 7. contr. c. 1. q. 2. circa fin. Cuiac. in prasat. feud.
circa fin. VVes. de feud. c. 1. n. 3. Vult. lib. 1. c. 7. n. 7. Ritter. c. 3. part.
feudal. q. 5. Siquidem donatio licet nihil aliud sit quam liberalitas
perl. donari. 29. §. 1. ff. de donat. l. donari. 28. ff. de R. 1. nihilominus
tamen inter Contractus refertur l. Contractus. C. de fid. instrument.
sic & feud. c. un. in pr. an prescript. feud. acquir.

XXXVIII.

Formæ essentialis seu differentia specificæ vicem susti-
nent propria requisita feudi, quorum 1 est: ut benevolè &
spontè

spontè detur (a). 2. ut consistat in prædio aliquo seu re immobili vel certè æquipollenti (b). 3. ut proprietas seu dominium directum rei immobilis beneficiatæ, id est, in beneficium vel feudum datæ penes dantem dominum eundemq; seniore remaneat (c). 4. ut usus fructus ad accipientem eundemq; vasallum transeat (d). 5. ut ad heredes masculos in perpetuum transeat (e). 6. & quidem omnium maximè substantiale est, ut fides seu fidelitas à vasallo & heredibus suis domino præstetur (f).

a) c. 1. ibi amore & honore domini de feud. dat in vic. L. com. repr. Borch. c. 1. n. 12. b) Ioh. Fer. Montan. lib. 2. feud. c. 3. c) Zas. P. 1. feud. c. 8. Soac. in prælud. feud. c. 20. n. 20. d) Borch. c. 1. num. 13. e) c. verò Conradus. 2. de his qui feud. dat. poss. c. si capitanei. de feud. March. ducat. vel comit. c. un. §. si quis. miles. const. feud. dom. Loth. Imp. etc. f) utcumq; enim omnibus in Contractibus fides requiratur l. bona fides. 31. in pr. ff. depos. l. bonam 4. C. de oblig. & A. ea tamen maximè in feudis exuberare debet. c. un. §. fin. in quib. causis feud. amit.

XXXIX.

Fides seu fidelitas præcipuum & substantiale feudi requisitum est, quia fidelitas domino ob beneficium præstanda est de essentiali & substantiali feudi forma. (a) Fidelitas autem à FF statuitur triplex: Domesticitatis seu officii, Subjectio- nis & ipsa feudalis seu clientelaris (b), de quibus posthac disceptatio instituenda.

a) Paris de put. de feud. reintegr. c. 18. n. 7. & c. 267. n. 4. Sonsbec. p. 2. n. 33. & 38. Nicol. Mo. 22. de feud. t. de subst. feud. n. 1. & t. de orig. feud. n. 4. Vult. 1. de feud. c. 6. n. 8.

Borch. c. 1. n. 20. b) Schenck. ad c. un. n. 1, 2, 3.

& ibi Laud. n. 12. qual. vas. jur.

d. b. Dom. fid.

Wittenberg, Diss., 1587-1612

ULB Halle

3

002 392 011

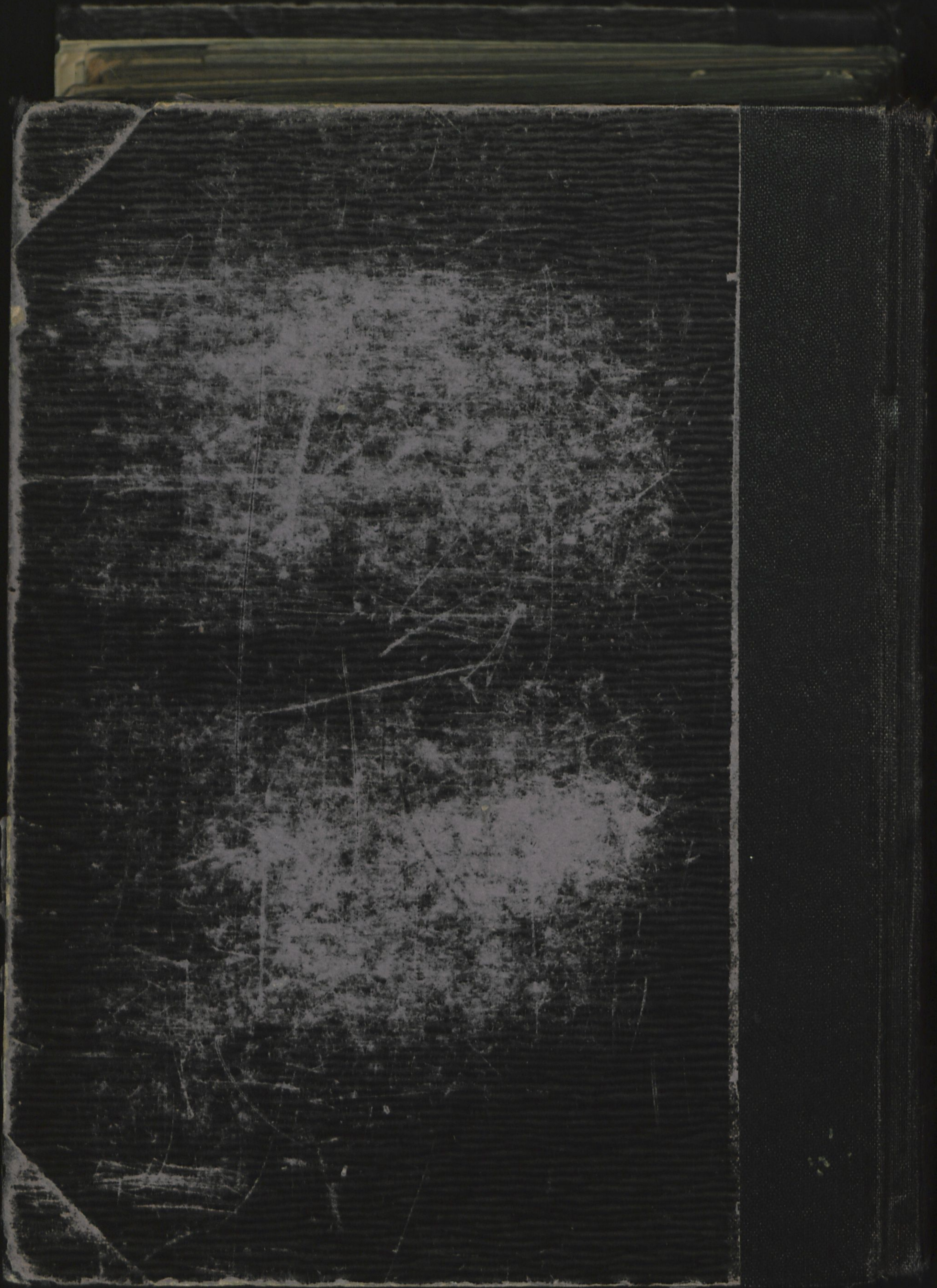

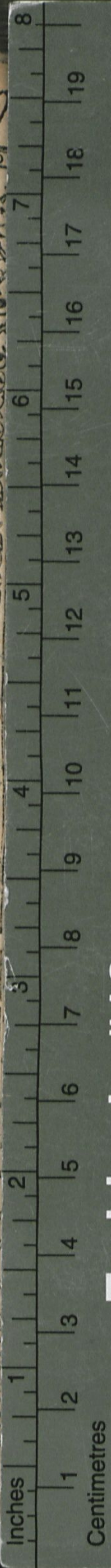
SB

VD17

Retrokonv.,

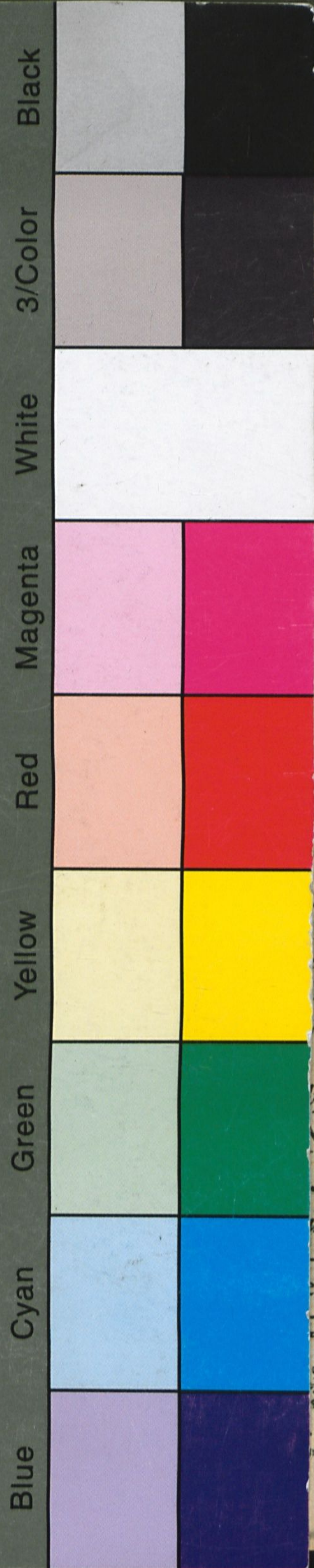

B.I.G.

Farbkarte #13

23.
31

FEUDALIS
A, 1610 3
 FEUDO-
 FEUDARIII
 gnatis & defini-
 m;
A.
 IDIO
 MI VIRI,
 NNI, J.U.D.
 Academia VVitte-
 ij Ecclesiastici & Scabina-
 m Lusatiam Regij, & per
 Domini Præceptoris
 yandi;
DITA
 Feudalium conformatam
 yicit
 MELASIUS
 . Studiosus.
is locoq. consuetis.
 enckelij, Anno 1610.

